

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่ 7203	ด.16.1
วันที่ 15 ต.ค. 2553	เวลา 4.41

ที่ สธ ๐๙๐๙.๐๓/ ๓๖๖๔

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. จำนวน ๑๒๐ ชุด
๒. คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย
จำนวน ๑๒๐ ชุด
๓. สรุปสาระสำคัญของร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ.
จำนวน ๑๒๐ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุขขอเสนอ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ซึ่งแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดทิศทาง บุรณาการ และประสานแผนงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่มีบทบาทด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพัฒนาระเบียงกฎ และกฎหมายด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ในคณะกรรมการพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ปรับปรุง ร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. เพื่อให้เป็นกฎหมายคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนด้านสุขภาวะการเจริญพันธุ์สำหรับประชาชนทุกกลุ่มวัย ตามเจตนารมณ์ที่รัฐบาลมุ่งให้คนทุกเพศ ทุกวัยมีสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดีได้อย่างเป็นรูปธรรม เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามพันธะสัญญา อนุสัญญา และกติการะหว่างประเทศที่รัฐบาลไทยได้ร่วมเป็นสมาชิกภาคีโลก

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ รับรองมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๑๔ ประเด็น ในมติ ๑.๑๐ เรื่อง สุขภาวะทางเพศ ความรุนแรงทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม เอ็ดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ระบุไว้ในข้อ ๑.๑๒ ว่า ให้ผลักดัน ร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ.

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. เป็นกฎหมายที่ภาคส่วนต่างๆ นอกเหนือจากภาคราชการ ให้ความสำคัญในเรื่องการคุ้มครองสิทธิประชาชนเรื่องอนามัยการเจริญพันธุ์ การพัฒนานโยบายดำเนินการโดยภาคประชาสังคมมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๔ และกรมอนามัยได้ปรับปรุงอีกครั้งตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหลังจากปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยเจตนารมณ์ และความมุ่งมั่นในการพัฒนาประชากร จากรากฐานของชีวิตตามนโยบายอนามัยการเจริญพันธุ์ของกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องการให้ “คนไทยทุกเพศทุกวัยจะต้องมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี” และได้มีการยืนยันเจตนารมณื่อดังกล่าวในบทบัญญัติมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “สุขภาพของหญิงในด้านสุขภาพทางเพศและสุขภาพของระบบเจริญพันธุ์ซึ่งมีความจำเพาะ ชับซ้อนและมีอิทธิพลต่อสุขภาพหญิงตลอดช่วงชีวิต ต้องได้รับการสร้างเสริม และคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสม” รวมทั้ง “สุขภาพของเด็ก คนพิการ คนสูงอายุ คนด้อยโอกาสในสังคมและกลุ่มคนต่างๆ ที่มีความจำเพาะในเรื่องสุขภาพ ต้องได้รับการสร้างเสริมและคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสมด้วย” และเนื่องจากพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น มิได้มีบทบัญญัติในเชิงปฏิบัติการ จึงมีความจำเป็นในการออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ เพื่อบรรลุพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในเชิงปฏิบัติ

ประกอบกับ ระบบการดำเนินการเพื่อให้บรรลุภารกิจนี้ จำเป็นต้องมีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชาชนทุกกลุ่มวัย มีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถานบริการ ให้มีการจัดบริการและให้การปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์อย่างบูรณาการ ทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ ทั้งนี้โดยให้ครอบคลุม ทั้งในระดับบุคคล เด็ก หญิงชาย วัยรุ่น วัยแรงงาน วัยสูงอายุ คู่สมรส ครอบครัว และชุมชน รวมทั้งกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีกลไกที่ชัดเจนในกฎหมายนี้ จึงกำหนดให้มี “คณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ” เพื่อเป็นกลไกในการกำหนดหลักการ แนวทาง ทิศทาง มาตรฐาน มาตรการ และเงื่อนไขสำคัญของระบบบริการสุขภาพ รวมทั้งมีการบูรณาการแผนปฏิบัติการระหว่างกระทรวงต่างๆ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการจัดบริการและการให้การปรึกษา ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในเชิงปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ครอบคลุม และถูกต้องตามสิทธิที่บุคคลพึงจะได้รับตามกฎหมายนี้ รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์ให้เป็นไปตามอนุสัญญา และกติการะหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วยการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และปัจจัยหลายด้าน

/ส่งผลกระทบ...

ส่งผลกระทบต่อพัฒนางานอนามัยการเจริญพันธุ์ ดังสถานการณ์ที่ต้องการการแก้ไข คือ การมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นของวัยรุ่นและเยาวชน ส่งผลต่ออัตราการตั้งครรภ์และคลอดในสตรีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ใน พ.ศ.๒๕๕๒ สูงถึงร้อยละ ๑๖.๐ ทั้งที่เป็นวัยที่ควรอยู่ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสู่ชีวิตการทำงานที่ได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ การคลอดในสตรีที่อายุน้อยกว่า ๒๐ ปี มีโอกาสเสี่ยงต่อการคลอดบุตรก่อนกำหนด ทารกน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม ซึ่งเป็นผลกระทบต่อทารกที่เกิดมาและค่าใช้จ่ายในการรักษา และพบว่า ร้อยละ ๔๖.๘ ของสตรีที่ทำแท้งมีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี ร้อยละ ๓๐.๐ เป็นสตรีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมี ถึงร้อยละ ๒๘.๘ ของผู้เป็นโรคเอดส์เป็นคนหนุ่มสาวอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี นอกจากนี้การมีเพศสัมพันธ์เร็วยังเป็นภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อ Human papilloma virus ซึ่งเป็น สาเหตุของการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกที่มีอัตราสูงเป็นอันดับหนึ่งของการเกิดมะเร็งในสตรีไทย ร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. เป็นการนำเสนอเรื่องคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา๔(๒) ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

จำเป็นต้องมีกฎหมายที่ทุกภาคส่วนถือปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์โดยเฉพาะวัยรุ่นและเยาวชนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ อย่างเร่งด่วน และเป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนามีการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

๔. สาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. มีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ดังนี้

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๓ (๑) กำหนดให้รัฐบาลต้องจัดทำกฎหมายในเรื่องสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐให้แล้วเสร็จในหนึ่งปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภา

- ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ หมวด ๔ การสร้างเสริมสุขภาพ ข้อ ๓๑ วรรค ๒ ให้รัฐสนับสนุนให้มีการพัฒนามาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ด้วย

การออก ร่าง พระราชบัญญัติ ฉบับนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าวข้างต้น โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย ๒๘ มาตรา ดังนี้

มาตรา ๑ - มาตรา ๓ ว่าด้วย ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ คำนิยาม และกำหนดวันที่พระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๔ - มาตรา ๑๑ ว่าด้วยสิทธิของประชาชน ที่ต้องได้รับการอย่างเสมอภาค ทั้งถึง มีคุณภาพ หน้าที่ของสถานบริการสาธารณสุขตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ข้อพึง

ปฏิบัติในการให้การปรึกษา และการบริการด้านอนามัยเจริญพันธุ์ การกระทำที่ไม่ขัดขวางต่อการ ลาดอดและการเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมมารดา การกระทำที่ไม่ล่วงเกิน คุณคาม ทางเพศ การสงเคราะห์ ช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมจะมีบุตร และมารดาที่ไม่พร้อมจะเลี้ยงดูบุตร

มาตรา ๑๒ - มาตรา ๑๓ การพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การสอนและการศึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ - มาตรา ๒๐ ว่าด้วยองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองอนามัย การเจริญพันธุ์แห่งชาติ วาระการดำรงตำแหน่ง การสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการ

มาตรา ๒๑ - มาตรา ๒๓ ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการ เพื่อคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ การกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ตาม ร่าง พระราชบัญญัติ นี้ บัตร ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ - มาตรา ๒๗ ว่าด้วยโทษของการกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อผู้รับบริการ และการกระทำที่ขัดขวางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัติ นี้โดยไม่มีเหตุอันสมควร

บทเฉพาะกาล มาตรา ๒๘ การทำหน้าที่ก่อนการแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครอง อนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ

๕. รายงานการวิเคราะห์ หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ

ร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ได้ผ่านการวิเคราะห์ และประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็น จากทุกภาคส่วนทั้งการสอบถามความคิดเห็นด้วยเอกสาร ทางเว็บไซต์ และการประชุมสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น เรื่องร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัย การเจริญพันธุ์ พ.ศ. ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๓ และคณะอนุกรรมการพัฒนาระเบียบ กฎ และ กฎหมายด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ในคณะกรรมการพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติได้นำ ข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุง ร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ไม่มี

๗. ผลกระทบ

การเข้าถึงและได้รับความคุ้มครองด้านสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ เป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะวัยรุ่นและเยาวชน ที่จะเป็นผู้รับภาระการพัฒนา ประเทศไทยในอนาคต ได้รับการดูแลและพัฒนาสุขภาวะให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพอย่างเต็ม ศักยภาพ ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในภาวะสังคมผู้สูงอายุ

/๘. ข้อเสนอ...

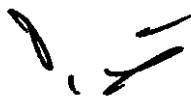
๘. ข้อเสนอที่ประสงค์จะให้ป็นมติคณะรัฐมนตรี

กระทรวงสาธารณสุขขอเสนอ ร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์
พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวต่อไป

๙. ความเห็นของคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลิขณวิศิษฐ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัย

โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๔๒๔๓

โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๔๑๖๓